

*Д. О. Рябіченко, аспірант
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ ЯК ОСНОВА ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЙОГО ЛІКВІДНІСТЮ

Принципи ефективного управління ліквідністю банку є основою прийняття ефективних управлінських рішень і синтезом загальних, специфічних принципів, що слугують концептуальною основою управління ліквідністю банку, та принципів корпоративного управління в банку, що визначають ефективність системи управління банком у цілому.

Загальні принципи – це ті, які мають універсальний характер і слугують основою для формулювання конкретних правил, законів, концепцій управління ліквідністю банку. До цієї групи належать принципи цілеспрямованості, плановості, ієрархічності, взаємозалежності, розподілу повноважень і відповідальності, узгодженості, взаємодії.

До специфічних принципів, що висвітлюють найважливіші напрямки управління ліквідністю банку, зазвичай відносять: пріоритетність ліквідності, зокрема й у виборі напрямів розміщення коштів; постійність аналізу потреб банку в ліквідних коштах для уникнення як їх надлишку, так і дефіциту; планування та прогнозування дій банку в разі виникнення незбалансованої ліквідності та кризових ситуацій; врахування взаємозв'язку ризику ліквідності з іншими сферами діяльності.

Варто звернути увагу на те, що Базельським комітетом з питань банківського нагляду розроблено документ “Принципи ефективного управління ліквідністю в банківських установах”, остання редакція якого датується 2000 роком, тому можна констатувати, що його основні положення є застарілими і потребують перегляду, враховуючи досвід управління в умовах світової фінансової кризи.

Як зазначалося, банки, виконуючи специфічні функції у фінансовій сфері, за своєю сутністю є, перш за все, підприємствами, тому у своїй діяльності вони повинні керуватися принципами корпоративного управління, розробленими регуляторами у сфері підприємницької діяльності (Організацією з економічного співробітництва та розвитку, Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку), а також спеціалізованими регуляторами в банківській сфері (Базельським комітетом з питань банківського нагляду, Національним банком України).

Принципи корпоративного управління, розроблені регуляторними органами на національному рівні, за своєю структурою подібні до принципів, оприлюднених міжнародними органами, проте існує певна різни-

ця між цими документами. Наприклад, вимоги до діяльності спостережної ради висвітлюються лише у принципах, опублікованих національними регуляторами, оскільки у світовій практиці, окрім дворівневої, існують також унітарна та змішана моделі ради директорів.

Суттєвим є той факт, що принципи, розроблені спеціалізованими регуляторами, є більш конкретизованими, оскільки вони враховують особливості банківської діяльності. Саме тому в них додатково розглядаються питання кваліфікації членів ради директорів (управління банком на стратегічному рівні вимагає відповідальності та компетентності суб'єктів управління, оскільки робота банку пов'язана із залученням коштів від клієнтів), управління ризиками (діяльність банку пов'язана з високим рівнем ризику, тому для його стабільного функціонування необхідною умовою є наявність системи ризик-менеджменту), ефективності системи обміну інформацією (ступінь волатильності на фінансових ринках значно впливає на діяльність окремого банку, тому для прийняття вчасних управлінських рішень система обміну інформацією повинна функціонувати ефективно). На нашу думку, на сьогодні найбільш змістовними та повними є принципи корпоративного управління, розроблені Базельським комітетом з питань банківського нагляду в редакції 2010 року, тому на їх основі й повинні базуватися принципи управління ліквідністю банку.

Рябіченко, Д.О. Застосування принципів корпоративного управління в діяльності банку як основа для ефективного управління його ліквідністю [Текст] / Д.О. Рябіченко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2013 р.) : в 2-х т. - Суми : УАБС НБУ, 2013. - Т. 2. - С. 137-138.